

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Д.е.н., проф. Лоханова Н.О.

(підпис)
“ ___ ” травня 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030509 Облік і аудит
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: « **Облік, аудит та аналіз стану та руху виробничих запасів підприємства (на прикладі ТОВ «ЕНЕРДЖИ ДІДПІ»)**»

Виконавець:

студент ЦЗФН 4 курс 1 група
Юник Дарія Русланівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

ст. викладач
(науковий ступінь, вчене звання)
Доценко Олена Валеріївна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2019

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	5
1.1. Поняття, класифікація та оцінка виробничих запасів.....	5
1.2. Документальне оформлення та облік виробничих запасів.....	13
1.3. Проблемні питання обліку виробничих запасів.....	19
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ТОВ «ЕНЕРДЖИ ДІДПІ»	22
2.1. Загальна характеристика та аналіз основних економічних показників досліджуваного підприємства.....	22
2.2. Особливості документального оформлення та обліку виробничих запасів на досліджуваному підприємстві.....	26
2.3. Недоліки та напрями удосконалення обліку виробничих запасів на ТОВ «ЕНЕРДЖИ ДІДПІ».....	29
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ТА АУДИТ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ДОСЛІДЖУВАНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	30
3.1. Мета, предмет, види та завдання аудиту виробничих запасів..	30
3.2. Методика проведення аудиту виробничих запасів на досліджуваному підприємстві та шляхи його покращення	33
3.3. Аналіз стану, динаміки та ефективності використання виробничих запасів на досліджуваному підприємстві	45
ВИСНОВКИ	54
Список використаних джерел	58
Додатки	63

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Виробничі запаси мають велике значення при формуванні вартості електромонтажних та будівельних робіт та послуг. По-перше, вони складають матеріальну частину усіх витрат та по-друге, від їх вартості залежить собівартість таких робіт та послуг. Немаловажну роль відіграє якість виробничих запасів, від якої залежить вартість самих електромонтажних та будівельних робіт та послуг.

Відображення інформації про наявність та рух виробничих запасів належить саме бухгалтерському обліку. Від стану бухгалтерського обліку залежить отримання достовірної, своєчасної та повної інформації про виробничі запаси.

Проблемам обліку виробничих запасів приділяється багато уваги вітчизняними науковцями та практиками. Проте питання обліку і контролю виробничих запасів не втрачають своєї актуальності й потребують подальшого дослідження. Саме це і обумовлює актуальність вибраної теми даної кваліфікаційної роботи.

Метою дослідження є систематизація та поглиблення теоретичних знань, дослідження практичних аспектів обліку, аудиту та аналізу з обраної теми роботи та надання рекомендацій по їх удосконаленню.

Для досягнення мети ставляться наступні основні завданнями:

- визначити сутність та систематизувати класифікацію виробничих запасів;
- розкрити оцінку, документальне оформлення та облік виробничих запасів;
- дослідити проблемні питання обліку виробничих запасів;
- надати загальну характеристику та провести аналіз основних показників підприємства;

- розкрити особливості документального оформлення та обліку виробничих запасів на досліджуваному підприємстві та надати рекомендації стосовно їх поліпшення;
- визначити сутність та методика внутрішнього аудиту;
- провести вибіркочу внутрішню перевірку стану та руху виробничих запасів на підприємстві та надати рекомендації по удосконаленню системи внутрішнього аудиту досліджуваного підприємства;
- проаналізувати стан, рух та ефективність використання виробничих запасів.

Об’єктом дослідження є система обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів на ТОВ «ЕНЕРДЖИ ДІДПІ».

Предметом дослідження виступають теоретичні та методичні аспекти обліку, аудиту та аналізу виробничих запасів.

При написання кваліфікаційної роботи були використані наступні загально-наукові **методи пізнання**: синтез та аналіз використовувалися при з’ясуванні сутності поняття та розкриття класифікації виробничих запасів, дедукція та індукція - при дослідженні документального оформлення та обліку виробничих запасів на підприємстві, а також порівняння - при проведенні аналізу фінансового стану, забезпеченості виробничими запасами та їх ефективного використання.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою наукового дослідження стали законодавчі й нормативні документи з питань бухгалтерського обліку та аудиту виробничих запасів, наукові праці вітчизняних науковців з цих питань, періодичні видання з економіки, бухгалтерського обліку й контролю, матеріали науково-практичних конференцій і семінарів. Також була використана фінансова звітність та документи первинного, аналітичного і синтетичного обліку досліджуваного підприємства.

ВИСНОВКИ

Дослідження бухгалтерського обліку та аудиту виробничих запасів у ТОВ «ЕНЕРДЖИ ДІДПІ», а також проведений економічний аналіз діяльності підприємства за темою кваліфікаційної роботи, дозволяють сформулювати наступні висновки.

На підставі вивчення теоретичних аспектів обліку виробничих запасів нами розкрито економічну сутність, порядок, принципи, методи оцінки, наведена їх класифікація.

Аналіз наукових праць дослідників та фахівців у галузі обліку дозволив виділити основні негативні аспекти, які характерні для організації обліку операцій з виробничими запасами на підприємствах України:

- низький рівень оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємств;
- невідповідний рівень контролю та оперативного регулювання процесів утворення запасів;
- обмеженість контролю використання виробничих запасів.

Об'єктом дослідження виступають системи обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів ТОВ «ЕНЕРДЖИ ДІДПІ».

Основним видом економічної діяльності підприємства є здійснення електромонтажних послуг та проведення будівельних робіт.

Підприємство відповідає критеріям малого підприємництва. Середня кількість працівників за 2018 рік – 7 осіб.

Досліджуване підприємство знаходиться на загальній системі оподаткування і є платником податку на прибуток та податку на додану вартість.

У кваліфікаційній роботі було досліджено документальне оформлення надходження та вибуття виробничих запасів, організацію аналітичного та синтетичного обліку на досліджуваному підприємстві. На ТОВ «ЕНЕРДЖИ

ДІДПІ» використовуються типові форми первинних облікових документів. На підприємстві відсутен складський облік, який повинен сприяти контролю за збереженням виробничих запасів.

У ході дослідження ми з'ясували, що структура документообігу на досліджуваному підприємстві не забезпечує вчасного надходження необхідної інформації як для обліку, так і для контролю за рухом виробничих запасів. Тому ми розробили графік документообігу на всіх стадіях обліку виробничих запасів.

Необхідно відмітити, що згідно із Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» для ТОВ «ЕНЕРДЖИ ДІДПІ» проведення аудиту не є обов'язковим, але нами було проведено внутрішню аудиторську перевірку, мета якої полягала в одержанні аудиторських доказів для підтвердження законності господарських операцій щодо збереження на всіх етапах руху та раціонального витрачання виробничих запасів, а також правильності їх відображення в облікових регістрах та фінансової, податкової і статистичної звітності (в усіх суттєвих аспектах при прийнятті управлінських рішень).

У ході написання кваліфікаційної роботи ми визначили загальну методику проведення аудиту виробничих запасів та на матеріалах підприємства провели внутрішню аудиторську перевірку. Нами було складено програму аудиторської перевірки, розроблено тестування систем внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку, та інші відповідні робочі документи внутрішнього аудитора.

За згодою керівництва підприємства ми вивчили процес проведення інвентаризації виробничих запасів та прийняли участь у її проведенні. За результатами проведеної інвентаризації було виявлено нестачу виробничих запасів, тому з метою забезпечення відповідності даних бухгалтерського обліку фактичній наявності виробничих запасів на підприємстві ми рекомендуємо проводити щоквартальні інвентаризації виробничих запасів,

уважно стежити за їх ретельним і своєчасним виконанням, а також проводити позапланові інвентаризації.

Під час проведення аудиторської перевірки виробничих запасів ми виявили, що система внутрішнього контролю на підприємстві працює неефективно. Тому з метою підвищення її ефективності ми рекомендуємо ввести в штатний розклад підприємства посаду внутрішнього аудитора (внутрішнього контролера або експерта - аудитора) та, з цією метою, розробили Положення про систему внутрішнього аудиту на ТОВ «ЕНЕРДЖИ ДІДПІ», в якому чітко визначили права, обов'язки, методи та способи внутрішнього аудиту, що в цілому підвищить ефективність систем внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку. У тих випадках, коли власники бізнесу є менеджерами підприємства й самі повністю контролюють всі аспекти бізнесу, наявності функції внутрішнього аудиту може не буде потрібно. Але ми постаралися окреслити керівництву переваги, які надає створення на підприємстві системи внутрішнього аудиту. Тому введення в штатний розклад досліджуваного підприємства посади внутрішнього контролера забезпечить керівництво достовірною інформацією про стан справ і на основі цього визначить перспективи його подальшої діяльності. Таким чином залучення незалежного фінансового експерта - аудитора, не будучи обов'язковим для малих підприємств, виступає способом ідентифікації і вирішення виникаючих проблем.

У кваліфікаційній роботі було проведено аналіз наявності та ефективності використання виробничих запасів на досліджуваному підприємстві.

Горизонтальний та вертикальний аналіз показав, що у структурі запасів на досліджуваному підприємстві є в наявності тільки виробничі запаси, питома вага котрих складає 100 %. Аналіз зміни структури запасів показав, що у 2018 році порівняно з 2017 роком запаси підприємства збільшились на 523,6 тис. грн. або на 134 %. Цей факт має позитивну тенденцію, але ТОВ «ЕНЕРДЖИ ДІДПІ», рекомендовано для досягнення оптимальності

структури запасів розробити обґрунтовані розрахунки потреби у запасах та налагодити стабільні договірні зв'язки з партнерами.

Аналіз структури активів підприємства дозволив визначити зміни в сумі та структурі основних статей балансу, а саме засобів підприємства. Загальна сума активів збільшилася на 363,4 тис. грн. При цьому вартість необоротних активів збільшилася з 0,0 тис. грн. до 16,4 тис. грн., а також по структурі збільшилась на 1,2%. Вартість оборотних активів збільшилася на 347,0 тис. грн., а по структурі зменшилась на 1,2%. Так, якщо співвідношення необоротних та оборотних активів в минулому році склало від 0,00 % до 100%, то в звітному році – 1,2 % до 98,8%, тобто приріст необоротних активів склав 1,2%.

Взагалі на досліджуваному підприємстві сума оборотних активів вагомо перевищує частку необоротних. Але це є позитивною тенденцією. Така перевага свідчить про хорошу фінансову стійкість суб'єкта господарювання (оборотні активи більш ліквідні ніж необоротні і тому здатні принести гроші в короткий час).

Ефективність використання матеріальних ресурсів на підприємстві у звітному році порівняно з базисним погіршилась, про що свідчить негативна динаміка матеріаловіддачі (1,60 грн. у звітному році проти 1,56 грн. у попередньому) й, відповідно, позитивна динаміка матеріаломісткості, що збільшилась з 0,625 грн. у попередньому році до 0,641 грн. у звітному році, тобто на 0,016 грн. З метою зменшення матеріаломісткості реалізованих електромонтажних послуг та виконання будівельних робіт у ТОВ «ЕНЕРДЖИ ДІДПІ» рекомендується переглянути норми витрат сировини та матеріалів на їх проведення. Цей крок необхідно зробити з ціллю мінімізації даних нормативів, але, обов'язково, без втрати якості виконання послуг (робіт), які проводяться на досліджуваному підприємстві. Також варто не допускати понадпланових залишків матеріальних ресурсів на складі та здійснювати пошук більш дешевих та якісних джерел постачання сировини.

Список використаних джерел

- 1.Алешкина Н. Недостачи на складе. Налоги и бухгалтерский учет. 2018. № 72. С. 3-5.
2. Бабіч В.В., Сагова С.В. Фінансовий облік (облік активів): Навчальний посібник. Видавництво: К.: КНЕУ. – 2006р. 282 с.
3. Безкоровайна Л. В. Проблеми бухгалтерського обліку виробничих запасів та напрямки його удосконалення [Електронний ресурс]. Економіка. Управління. Інновації. Серія: Економічні науки. 2016. Вип. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2016_4_3. (дата звернення: 16.04.2019).
4. Бурдейна Л. В. Теоретичні основи аналізу забезпечення та ефективного використання виробничих запасів на підприємствах [Електронний ресурс]. Молодий вчений, 2015. Вип. №3.URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_3%281%29__9.(дата звернення 25.04.2019)
- 5.Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник –Житомир: ПП "Рута", 2009. 912 с.
6. Виноградова М. О., Жидеєва Л. І. Аудит. Навчальний посібник. Київ: Видавництво «Центр навчальної літератури», 2014. 654с.
7. Войнаренко М.П., Понамарьова Н.А., Замазій О.В. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2017. 488 с.
- 8.Гуцаленко Л. В., Коцупатрий М. М, Марчук У. О. Внутрішньогосподарський контроль. Навчальний посібник. Київ: Видавництво «Центр навчальної літератури», 2014. 496 с.
9. Інститут внутрішніх аудиторів України. URL:https://www.iaa.org.ua/?page_id=212. (дата звернення: 10.04.2019).
10. Кайдан К. Як зробити ризики у внутрішньому аудиті керованими: алгоритм дій. Аудитор України. 2018. № 10 (275). С. 12-17.

11. Каменська Т. О. Внутрішній аудит. Сучасний погляд : монографія. Київ, 2010. 499с.
12. Каменська Т. О., Редько О. Ю. Внутрішній контроль і аудит в управлінні. Практичний посібник. Київ: Видавництво ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2015. 375 с.
13. Кіндрацька Г. І., Білик М. С., Загородній А. Г. Економічний аналіз. Підручник. Київ: Видавництво «Знання», 2018. 448 с.
14. Корінько М. Д. Внутрішній контроль господарської діяльності підприємства. Навчальний посібник. Київ: Видавництво ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2013. 420 с.
15. Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. Організація і методика аудиту: Підручник. Київ: Каравела, 2012. 544 с.
16. Лень В.С., Гливенко В.В. Бух. облік в Україні: основи та практика: Нач. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. 556 с.
17. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: Наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. № 2 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.help/article/metodichni-rekomendacii-z-buhgalterskogo-obliku-zapasiv>. (дата звернення: 01.02.2019).
18. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 № 433. (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv>. (дата звернення: 01.02.2019).
19. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку «Запаси». URL: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhнародni-standarty-finansovoi-zvitnosti-versiia-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=bjudzhet&subcategory=mizhнародni-standarti-finansovoi-zvitnosti>. (дата звернення: 01.02.2019).
20. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2016-2017 року. Частина 1. Київ: «Видавництво «Фенікс», 2018. 1141 с.

21. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (стандарти): редакція 2017 року. URL:<https://www.iaa.org.ua/wp-content/uploads/2013/08/IPPF-Standards-2017-Ukrainian.pdf>. (дата звернення: 25.04.2019).
22. Ольховик О. Нормы естественной убыли при недостачах: как применять? Налоги и бухгалтерский учет. 2018. № 72. С.6-10.
23. Островерха Р.Е. Організація обліку. Навч. посіб. / Р.Е. Островерха. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. 568 с.
24. Первинна документація. Все про бухгалтерський облік. 62 с.
25. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва: Наказ Міністерства фінансів України від 19.04.2001 N 186. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>.(дата звернення: 01.02.2019).
26. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755–VI (зі змінами та доповненнями). URL: [http:// zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17). (дата звернення: 01.02.2019).
27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»: Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>. (дата звернення: 01.02.2019).
28. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95> . (дата звернення: 11.03.2019).
29. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від №879 від 02.09.2014р.:із змінами та доповненнями від 04.10.2016р.URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.(дата звернення: 25.04.2019).
30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 (зі змінами та

доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>. (дата звернення: 11.04.2019).

31. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів від 31.03.1999 р. № 83 (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0391-99>. (дата звернення: 01.02.2019).

32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Міністерства фінансів України від 20.01.1999 р. № 246 (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>. (дата звернення: 31.03.2019).

33. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України № 2258-VIII від 21.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення 12.04.2019).

34. Проблеми і перспективи розвитку аудиту в Україні. Монографія. /За ред. д.е.н., проф. Пушкаря М. С. Тернопіль: ТНЕУ, 2012. 220 с.

35. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-14 (зі змінами та доповненнями). URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення: 16.02.2019).

36. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>. (дата звернення: 03.02.2019)

37. Про затвердження типових первинних документів з обліку сировини та матеріалів: Наказ Міністерства статистики України від 21.06.96 р. № 193 URL: http://www.buhgalteria.com.ua/index_a.html. (дата звернення: 11.02.2019).

38. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку малоцінних та швидкозношувальних предметів: Наказ Міністерства статистики України від 22.05.1996 № 45. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0145202-96>. (дата звернення: 01.02.2019).

39. Пушкарь М. С. Аудит. Навчальний посібник. Тернопіль: Видавництво «Карт-бланш», 2014. 275 с.
40. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства. Навчальний посібник. Київ: Видавництво «Знання», 2014. – 668 с.
41. Сиротюк Г. «Методичні особливості аудиту виробничих запасів». Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія « Економіка АПК», 2015. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnau_econ_2015_22%281%29__18. (дата звернення: 11.04.2019).
42. Слободяник Ю. Б. Внутрішній аудит. Навчальний посібник. Суми: Видавництво «ВПП «Фабрика друку», 2018. 248 с.
43. ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЕНЕРДЖИ ДІДПІ". Код ЄДРПОУ: 39867439 Єдиний державний реєстр юридичних осіб та громадських формувань.Dominus-Opendata. URL: <https://edr.dominus.kiev.ua/catalog/39867439#table>. (дата звернення: 02.03.2019).
44. Фінансовий облік-1 (частина 1) Навч. посіб. / За ред. Максимової В.Ф. – Одеса: ОНЕУ, 2013. 412 с.
45. Чалий І. БуХХХоблік для дорослих. МСФЗ- трансформація. Управління прибутком. Податки. – Х.: Фактор, 2011. 400 с.
46. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства. Навчальний посібник. Київ: Видавництво «Знання», 2014. – 668 с.